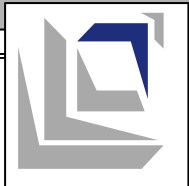

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет Математика за III (трето) одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 година.

Në bazë të nenit 55 alineja 1 i Ligjit për organizim dhe punë të organeve të administratës shtetërore (“ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) dhe në bazë të nenit 25 paragrafi 2 dhe paragrafi 5 i Ligjit për arsim fillor („ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. бр. 103/08, 33/2010, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), si dhe në bazë të nenit 6 dhe 7 paragrafi 1, alineja 4 i Ligjit për Byronë për zhvillimin e arsimit (“ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. 37/06, 142/08, 148/09, 69/13, 120/13, 148/13), ministri i Arsimit dhe Shkencës e miratoi Programin mësimorë për lëndën e Matematikës për klasën e III të arsimit fillorë për vitin shkollor 2020/2021

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет **Математика** за **III (трето)** одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 година.

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT

PROGRAM I SHKURTUAR
MËSIMOR

MATEMATIKË

SHTATOR 2020

ARSIMI FILLOR NËNTËVJEÇAR

KLASA E III

Hyrje

Programi i shkurtuar arsimor nga lënda **Matematikë për klasën III të Arsimit fillor nëntëvjeçar** themelohet në qëllimet / në rezultatet e pritura të parapara me Programin arsimor të lëndës mësimore që realizohet rregullisht në pajtim me planin e vërtetuar arsimor. ,

Me programin e shkurtuar mësimor përcaktohen temat dhe përmbajtje mësimore të caktuara që duhet të realizohen për 159 ditë mësim duke e respektuar fondin javor të orëve të paraparë në programin e rregullt, 5 orë në javë respektivisht 159 orë.

Arsimtari gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga Programi mësimor i shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet/rezultatet e pritura, nocionet e caktuara, metodat dhe aktivitetet e përcaktuara në programin e mësimin të rregullt.

Temat dhe njësitë mësimore

TEMA: NUMRI DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësitë mësimore :

1. Numërim, lexim dhe shkrimi I numrave deri 100
2. Zbërthimi i numrave dyshifror në dhjetëshe dhe nëshe
3. Radhit numrat deri 100
4. Krahasimi I numrave deri 100
5. Numëron prej 100 deri 200 e më shumë
6. Lexon dhe shkruan numra deri më së paku 1000
7. Numëron para dhe mbrapa në hapa nga 2, nga 3, nga 4 dhe nga 5 deri së paku 50.
8. Numrat treshifror në vargun enumrave të qindësheve
9. Numrat treshifror në vargun enumrave të qindësheve dhe dhjetëshe
10. Numëron para dhe mbrapa njëshe, dhjetëshe dhe qindëshe, numra dyshifrorë dhe tre shifrore
11. Zbërthimi I numrave treshifror në në qindëshe, dhjetëshe dhe njëshe
12. Lexon dhe shkruan numra deri më së paku 1000
13. Përcakton për 1, 10, 100 më shumë /më pak prej numrave dyshifrorë dhe treshifror.
14. Vazhdon numërimi ne vargun e numrave para dhe mbrapa në hapa nga 2, nga 3, nga 4 dhe nga 5, 10 deri së paku 100
15. Radhitja e numrave prej më të vogël deri te më i madhi
16. Krahasimi I numrave
17. Aktivitete për përcjelljen e arritjeve të nxënësit
18. Mbledhje dhe zbritje për të gjithë numrat deri 20
19. Mbledhja e disa numrave të vegjël
20. Logaritje për mendësh
21. Mbledhja dhe zbritjaq e numrave dyshifror që janë të pjestueshem me 5
22. Mbledhja e numrave dyshifror me plotësim deri te dhjetëshe të plota
23. Mbledhja dhe zbritja e qindsheve deri 1000
24. Mbledhja dhe zbritja e dhjetësheve të plota me/prej numrave dyshifror dhe treshifror
25. Mbledhja e numrave treshifror me qindëshe të plota
26. Kontrollim I mbledhjes dhe zbritjes
27. Kontrollim I zbritjes me mbledhje
28. Zgjidhja e problemeve
29. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësit

30. Përgjysmim/dyfishim
31. Shumëzimi I numrit dyshifror me 10
32. Vetia komutative te shumëzimi
33. Vlerëso dhe numëro
34. Rrumbullakso deri te dhjetësja dhe qindësja më e afërt.
35. Krehasimi dhe rradhitja e numrave dyshifror dhe treshifror
36. Mbledhja dhe zbritja e numrave dyshifror
37. Mbledhës I panjohur(barazimi)
38. Mbledhja dhe zbritja e numrave njëshifror me/prej numrave treshifror
39. Mbledhja dhe zbritja e qindës deri 1000
40. Mbledhja e dhjetësheve dhe qindësheve të plota me numër treshifror
41. Mbledhja e numrave treshifror dhe dyshifror
42. Zbritja e numrave dyshifror prej numrave dyshifror
43. Mbledhja e numrave treshifror
44. Zbritja e numrave treshifror me shënim
45. Zgjidhja e problemeve tekstuale
46. Aktivitete për përcjelljen të të arriturave të nxënësve
47. Përgjysmim dhe dyfishim
48. Shumëzimi me 10
49. Tabela e shumëzimit me 2, 5 dhe 10
50. Tabela e shumëzimit me 3
51. Tabela e shumëzimit me 4
52. Vetia komutative te shumëzimi
53. Shumëzimi I numrave njëshifror dhe pjesëtimi I numrave dyshifror 2, 3, 4, 5 dhe 10
54. Shumëzimi I numrave nga dhjetësja e dytë me 3 dhe 5
55. Aktivitetet për përcjelljen e të arriturave të nxënësve
56. Shumëfishi I numrit
57. Dyfishimi I numrave prej 1 deri 20 dhe përgjysmimi I tyre
58. Gjysma e diçkaj
59. Thyesat
60. Thyesat ekuivalente
61. Numrat e përzier
62. Pjesë e tërësisë
63. Detyra tekstuale me thyesa

64. Ndarja në grupe të njejta
65. Barazimet me pjesëtim
66. Pjesëtimi me mbetje
67. Pjesëtimi i nurave më të mëdhenj
68. Pjesëtimi i nurave më të mëdhenj-ushtrime
69. Zgjidhja e detyrave me shumëzim dhe pjesëtim.
70. Aktivitetet për përcjelljen e të arriturave të nxënësve

TEMA: GJEOMETRIA DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

Njësitë mësimore :

1. Njohja, përshkrimi dhe vizatimi i 2D formave
2. Faqet ,tehet dhe këndet e drejtate 2D format
3. Këndet e drejta te 2D format
4. Klasifikimi I 2D formave
5. Njohja dhe përshkrimi I 3D formave
- 6.Konstruktimi I 3D formave
7. Сидови, рабови и темиња кај 3Д форми
8. Dallimet dhe ngjajshmëritë mes 3D formave të ndryshme
9. Hulumtimi I 3D formave
- 10.Lidhja e 2D dhe 3D formave me vizatim
- 11.Simetria reflektive
12. Vija simetrike te 2D format
- 13.Njohja e 2D dhe 3D formave, vija e simetrisë dhe këndet e drejta në rethinë
- 14.Tregon , pozitën,kahjen dhe lëvizjen
15. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësve
16. Njohja, përshkrimi dhe vizatimi I 2D formave
17. Dallimi I 2D formave sipas numrit të faqeve, teheve dhe këndeve të drejta
18. Njohja, përshkrimi dhe konstruktimi I 3D formave
19. Dallimi i 3Dformave sipas numrit të faqeve,numrit të teheve dhe brinjëve
20. Simetria
21. Këndet e drejta te 2 D format

22. Gjetja dhe vizatimi I këndeve të drejta me përdorimin e kuadrit
23. Pozita dhe lëvizja
24. Përdorimi i dy këndeve të drejta
25. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësve

TEMA: MATJA DHE ZGJIDHJA E PROBLEMEVE

1. Monedhat dhe banknotat
2. Shfrytëzimi I fakteve për mbledhje dhe zbritje deri 100 për të llogariturat kusurin
3. Detyra tekstuale me para
4. Zgjidhja e problemeve
5. Njësia matëse për gjatësi - metri
6. Vlerësimi dhe matja në metra
7. Matja në centimetra
8. Raporti mes njësive matëse – kilometric,metri,centimteri
9. Vizatimi dhe matja e segmenteve
10. Zgjidhja e problemeve
11. Matja e masës - kilogram
12. Raporti mes njësive matëse – kilogrami dhe grami
13. Matja e masës në peshore e shprehur në njësi më të vogla - grami
14. Probleme tekstual me masë
15. Njësitë matëse për vëllimin- litri dhe mililitri
16. Raporti mes njësive matëse – litër dhe mililitër
17. Leximi I njësive me instrument për matje
18. Probleme tekstuale
19. Njësitë matëse për kohë – dita,ora,minuta
20. Raporti mes njësive matëse për kohë-sekonda minuta ora dita
21. Leximi I kohës në orët analoge dhe digjitale
22. Probleme tekstuale
23. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësve
24. Monedhat dhe banknotat (lojë në shitore)
25. Detyra me para

26. Zgjidhje të problemeve tekstuale
27. Zgjedhja dhe përdorimi I njësive përkatëse dhe instrumente për vlerësim dhe matje
28. Njësi matëse për gjatësi (centimetër, metër, kilometër)
29. Leximi I gjatësive
30. Matja në centimetra
31. Probleme tekstuale
32. Kilogrami dhe grammi
33. Ushtrime për leximin e masës
34. Probleme tekstuale
35. Litri dhe mililitri
36. Raporti mes litrit dhe mililitrit
37. Ushtrime praktike
38. Detyra me vëllimin e lëngjeve
39. Probleme tekstuale për vëllimin e lëngjeve
40. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësve
41. Viti, muaji, java, dita
42. Dita, ora, minuta, sekonda
43. Ushtrime në leximin e kohës me orë analoge dhe digjitale
44. Llogaritja e intervaleve të thjeshta kohore në orë dhe minuta
45. Probleme tekstuale
46. Kalendari
47. Leximi I kalendarit dhe llogaritja e intervaleve kohore në javë dhe ditë
48. Zgjidhja e problemeve për kohëm
49. Aktivitete për përcjelljen e të arriturave të nxënësve.

TEMA: PUNA ME TË DHËNA DHE ZGJIHDJA E PROBLEMEVE

Njësitë mësimore :

1. Mbledhja , organizimi dhe interpretimi I të dhënave
2. Leximi I të dhënave nga tabela
3. Plotësimi I reshtave dhe kolonave

4. Tabela për shpeshtësi , piktogrami,dhe dijagrame shtyllore
5. Tabela për shpeshtësi , piktogrami, dhe dijagramet shtyllore
6. Grupimi I të dhënave në diagramin e Venit
7. Grupimi I të dhënave në diagramin e Kerolit
8. Aktivitete për përcjellen e të arriturave të nxënësit
9. Leximi I të dhënave nga tabela
10. Leximi I diagramit
11. Piktogram
12. Paraqitja e të dhënave në pictogram dhe në diagrame shtyllore
13. Grupimi I të dhënave dhe objektve në diagramin e Venit
14. Grupimi I të dhënave dhe objektve në diagramin e Kerolit
15. Aktivitete për përcjellen e të arriturave të nxënësit

3. Udhëzime didaktike

Pikënisje themelore për realizimin e Programit mësimor të shkurtuar nga lënda **Matematikë për klasën III të Arsimit fillor nëntëvjeçar** është Programi i rregullt mësimor (qëllimet konkrete, konceptet, veprimtaritë dhe metodat .Temat mësimore nga lënda e matematikës janë të përforcuara me fushën *Zgjidhja e problemeve* ku janë përshkruar metodat, teknikat , shkathtësitë dhe zbatimi i njohurive. Realizimi efikas i përmbajtjeve mësimore në këtë Program mësimor , veçanërisht për formimin e koncepteve nga ana e nxënësve varet nga zbatimi i integritimit në mësim. , që do të thotë se gjatë planifikimit ditor /orëve nga lënda Matematikë maksimalisht të shfrytëzohen mundësitë për integrim me lëndët tjera.

Temat nga Programi i shkurtuar duhet të realizohen gjatë 159 ditëve duke u ndërlidhur dhe plotësuar me njëra-tjetrën, kurse fondi i përcaktuar i orëve sipas temave shërben vetëm si orientim për mësimdhënësin. Nga fondi i përgjithshëm i orëve të parashikuara sipas temave programore mund të bëhen shmangie të vogla në pajtim me të veçantat e mjedisit ku ndodhet shkolla dhe nevojat individuale të nxënësve. Po kështu, në kuadër të fondit të përgjithshëm të orëve (për 159 ditë) në tema lejohen disa shmangie edhe sa i përket dendurisë së objektivave, përmbajtjeve dhe veprimtarive konkrete. Numri i orëve mund të përshtatet me nevojat e situatës momentale: pandemia me gripin Covid 19 , mënyra e realizimit të mësimin (me prezencë fizike të nxënësve në shkollë ose mësim në distancë) , kushtet e shkollës së caktuar (mjedisit jetësor të nxënësve , statusi i tyre kulturor-shoqëror dhe arsimor, përgatitja paraprake e nxënësve, paisja e shkollës me mjete për incizim dhe realizim të përmbajtjeve mësimore, furnizimi me internet e tjera specifika si që janë Platforma “Eduino”, “Edmodo” e tjera në përputhje me rekomandimet e BZHA. Orët mësimore duhet të realizohen me kohëzgjatje 30 minuta ,duke i respektuar rekomandimet për sa i përket objektivave, përmbajtjeve arsimore , koncepteve , veprimtarive dhe metodave nga Programi mësimor për klasën e tretë në arsimin fillor nëntëvjeçar.

Theks të veçantë duhet ti jepet përcjelljes formative të nxënësve duke grumbulluar tregues për çdo nxënës individualisht , duke përdorë metoda të ndryshme , teknika dhe instrumente dhe çka është më kryesorja dhënia e informatës kthyesë nxënësit për arritjet e tij.

4. Normativ për kuadrin mësimor

Programin e shkurtuar mësimor e realizon mësimdhënës në pajtim me Normativin për kuadër arsimor të dhënë në Programin e rregullt mësimor.

4. Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната наставна програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет ***Математика за III (трето) одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 година*** ја утврди

Министер за образование и наука

Мила Царовска